

Acanthus mollis

Foto: Piet Kok

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Acanthus* is afkomstig van het Oudgriekse woord ákanthos, wat doorn of stekel betekent. Dit verwijst naar de stekelige schutbladen en de scherpe punten aan de bladeren die bij sommige soorten in het geslacht voorkomen, hoewel dit bij *Acanthus mollis* minder uitgesproken is. De soortaanduiding *mollis* is Latijn voor zacht of soepel, wat een directe verwijzing is naar de textuur van de grote, gelobde bladeren van deze plant, die minder stekelig zijn dan die van verwante soorten zoals *Acanthus spinosus*. De plant is vooral bekend vanwege de stilistische bladvorm die een iconisch motief is in de Korinthische en Komposiete architecturale orden.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

- Rijk: Plantae
- Stam: Tracheophyta
- Klasse: Magnoliopsida
- Orde: Lamiales
- Familie: Acanthaceae
- Geslacht: *Acanthus*
- Soort: *Acanthus mollis*

Synoniemen

Acanthus mollis heeft een aantal synoniemen die in de loop van de geschiedenis of in specifieke regio's zijn gebruikt. Enkele van de meest voorkomende botanische synoniemen zijn *Acanthus latifolius*, *Acanthus longifolius* en *Acanthus lusitanicus*. Deze namen zijn ofwel gebaseerd op waargenomen morfologische verschillen (zoals de breedte of lengte van het blad) of op geografische verspreiding, maar worden nu algemeen beschouwd als synoniem voor *Acanthus mollis* of als nauw verwante, soms betwiste, taxa.

Variëteiten en cultivars

Acanthus mollis is de basis voor enkele belangrijke cultivars en selecties, hoewel het totale aantal benaamde vormen relatief beperkt is. De plant wordt vaak verkocht als de soort, maar de meest bekende cultivar is *Acanthus mollis* 'Latifolius', die wordt gekenmerkt door grotere en bredere bladeren en een robuustere groeiwijze. Een andere bekende verwante hybride die vaak als cultivar wordt gezien is *Acanthus x hungaricus* (voorheen *Acanthus balcanicus*), en de cultivar *Acanthus mollis* 'Tasmanian Angel' (een gestreepte of gevlekte vorm) is een recentere introductie die gewaardeerd wordt om zijn bonte bladkleur.

Familie

De plant behoort tot de Acanthaceae, de Acanthusfamilie. Dit is een diverse familie van tweezaadlobbige planten, voornamelijk kruidachtige planten en struiken, die wereldwijd voorkomen in de tropische en subtropische gebieden. De familie staat bekend om zijn onregelmatige (zygmorfe) bloemen met opvallende schutbladeren, een kenmerk dat duidelijk zichtbaar is in de bloeiwijze van de *Acanthus*-soorten.

Hoogte

Acanthus mollis vormt een krachtig bladrozet en kan, wanneer hij bloeit, een aanzienlijke hoogte bereiken. Het loofrozet zelf is ongeveer 50 tot 80 centimeter hoog. De opgaande bloemstengels kunnen, afhankelijk van de standplaats en de variëteit, een hoogte bereiken van 100 tot 150 centimeter, waardoor het een imposante plant is in de border.

Bloemkleur

De bloemen groeien in opvallende, rechtopstaande aren. De bloemen zelf zijn wit tot roze of licht purper van kleur en worden omgeven door grote, paarsachtig-bruine of purperen schutbladen. Deze schutbladen zijn stekelig en dragen bij aan de algemene uitstraling van de bloeiwijze. De combinatie van het witte of roze kroonblad met het donkere schutblad creëert een opvallend contrast.

Bladkleur

De bladeren zijn het meest kenmerkende sierapect van deze plant. Ze zijn groot, diep gelobd of gespleten, en hebben een glanzend donkergroene kleur. Zoals de naam *mollis* aangeeft, zijn de bladeren relatief zacht in vergelijking met andere *Acanthus*-soorten, hoewel ze nog steeds enkele ondiepe stekels langs de rand kunnen hebben.

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt in de zomermaanden. De plant bloeit doorgaans van juni tot en met augustus. De spectaculaire, torenhoge bloemaren trekken dan de aandacht. Na de bloei blijven de gedroogde aren, met hun stekelige schutbladen, nog lang decoratief.

Standplaats

Acanthus mollis gedijt het beste op een standplaats in de halfschaduw. Hoewel de plant in vochtige omstandigheden ook volle zon kan verdragen, kan te veel direct zonlicht leiden tot bladverbranding, vooral in de middag. De bodem moet diep, vruchtbaar, humusrijk en goed gedraineerd zijn, maar mag niet uitdrogen.

Herkomst

De plant is inheems in het Middellandse Zeegebied, met een oorspronkelijke verspreiding die zich uitstrekt over Zuid-Europa en Noordwest-Afrika, waaronder Portugal, Italië, Kroatië en Algerije. Het is een klassieke plant die al sinds de oudheid in cultuur is gebracht.

Soort gewas

Het betreft een kruidachtige, overblijvende vaste plant. *Acanthus mollis* vormt een groot en prominent bladrozet en wordt in de tuin vaak gebruikt als architectonische of solitaire plant vanwege zijn imposante bladvorm. De plant kan zich sterk verspreiden door middel van wortelstokken.

Vermeerderingswijze

De plant kan op verschillende manieren worden vermeerderd. Zaaien is mogelijk, hoewel dit tot variatie in de nakomelingen kan leiden. De meest gebruikelijke en betrouwbare methode is vegetatieve vermeerdering door wortelstekken die in de late winter of het vroege voorjaar worden genomen. De plant kan ook in het vroege voorjaar worden gedeeld, hoewel het diepe en sterke wortelgestel dit lastig maakt.

Klimaatzone

Acanthus mollis is redelijk winterhard, maar minder dan sommige van zijn verwanten (*Acanthus spinosus*). De plant valt doorgaans in USDA Klimaatzone 7 tot 9. In koudere gebieden met veel vorst kan de plant bovengronds afsterven en heeft hij bescherming nodig in de winter om het wortelgestel te behouden.

Insecten

De plant is over het algemeen robuust, maar kan gevoelig zijn voor enkele plagen. Slakken en huisjesslakken zijn berucht om het eten van het jonge, sappige blad dat in het voorjaar verschijnt. Verder kan de plant last krijgen van meeldauw, vooral in vochtige omstandigheden met weinig luchtcirculatie, of van bladvlekkenziekten.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:45831-1>

<https://www.rhs.org.uk/plants/47/acanthus-mollis/details>

Samenvatting

Onderwerp	Details
Nomenclatuur/etymologie	<i>Acanthus</i> (doorn, stekel), <i>mollis</i> (zacht, soepel).
Taxonomie	Rijk: Plantae, Familie: Acanthaceae, Geslacht: <i>Acanthus</i> .
Synoniemen	<i>Acanthus latifolius</i> , <i>Acanthus longifolius</i> , <i>Acanthus lusitanicus</i> .
Variëteiten en cultivars	<i>Acanthus mollis</i> 'Latifolius'; <i>Acanthus mollis</i> 'Tasmanian Angel'.
Familie	Acanthaceae (Acanthusfamilie).
Hoogte	100- 150 cm (inclusief bloeiaar).
Bloemkleur	Wit tot roze/licht purper, met paarsbruine schutbladen.
Bladkleur	Glanzend donkergroen, groot en diep gelobd.
Bloeiperiode	Juni- augustus.
Standplaats	Halfschaduw, diepe, vruchtbare, goed gedraineerde bodem.
Herkomst	Middellandse Zeegebied (Zuid-Europa, Noordwest-Afrika).
Soort gewas	Vaste plant, architectonische plant.
Vermeerderingswijze	Wortelstekken, delen, zaaien.
Klimaatzone	Zone 7-9 (Matig winterhard, gevoelig voor natte kou).
Insecten	Slakken, meeldauw.